

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Анжелика Спасова Велкова, д.м.н.

Ръководител катедра „Социална и превантивна медицина, медицинска статистика, педагогика и психология” при ФОЗ на МУ-Плевен

Относно: Дисертационен труд на тема „Проучване на условията, компетентностите и партньорството за промоция на здравето в училищата в Плевенски регион” с автор **д-р Стела Людмилова Георгиева**, докторант на самостоятелна подготовка за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията”

Със заповед №420/04.03.2014 г. на Ректора на МУ-Плевен съм определена за член на Научно жури за оценка на дисертационния труд на д-р Стела Людмилова Георгиева. На първо неприсъствено заседание на Научното жури ми е възложено изготвяне на становище.

Дисертационният труд на д-р С. Георгиева е написан на 179 страници и е онагледен с 12 таблици, 69 фигури и 6 приложения. Библиографията включва 186 източника, от които 66 – на кирилица и 120 – на латиница.

1. Оценка на актуалността на темата:

Промоцията на здравето се утвърди като ключов механизъм за подобряване на общественото здраве чрез контрол над детерминантите на здравето. Промоцията на здравето в училище допринася за формирането и утвърждаването на здравословен начин на живот при децата и подрастващите и способства за постигане на по-добро здраве на бъдещото активно население. Тя подобрява здравето на всички членове на училищната общност чрез въздействие върху непосредствената физическа и социална среда в училище. Неделим нейн елемент е връзката с родителите и общността, към която училището принадлежи. Дейностите по промоция на здравето в училище включват много участници, те реализират сложни взаимодействия и влияят върху множество фактори. В този смисъл дисертационният труд на д-р Георгиева е актуален и навременен. Той отговаря на необходимостта от комплексно и задълбочено

проучване на елементите на промоцията на здравето в училище и възможностите за подобряване на средствата, дейностите и партньорството за здраве в съвременното българско училище.

2. Оценка на целта, задачите, материала и методологията:

Целта на дисертационния труд е ясна и точна, фокусирана към изучаване на условията, компетентностите и партньорството за промоция на здравето в училище. Поставени са седем теоретични научни задачи, които логично развиват и реализират целта. Последната задача е с методична насоченост за разработване на учебна програма по промоция на здравето в училище за целите на следдипломното обучение.

Научното изследване използва подходящо избран и конкретизиран методологичен апарат, в съответствие с особеностите на обекта и предмета на изучаване, и с поставената цел. Докторантката анализира процеса на здравната промоция в българското училище през призмата на концептуалния модел „Училища за здраве” като компетентно прилага социологически и аналитични научни методи. Проучено е мнението на внушителен брой участници в процеса на промоция на здравето -1280 деца, родители, учители, училищни администратори, училищни здравни специалисти и експерти по промоция на здравето. Разработени са пет оригинални въпросника за различните групи участници. Използваните методи за формиране на извадката, за събиране на първичната информация и статистическият анализ гарантират валидност на получените резултати.

3. Оценка на резултатите и изводите:

Резултатите от проучването на д-р Георгиева са представени логично и обсъдени в глава трета на дисертационния труд. Последователно докторантката съобщава резултатите от изпълнението на поставените задачи и изгражда комплексна картина на промоцията на здравето в училище. Оценката на инфраструктурата и условията за промоция на здравето установяват необходимост от подобряване на спортната база и възможностите за организирано хранене в училище. Здравните специалисти в училище познават промоцията на здравето, но имат осъзната потребност от повишаване на познанията си, особено за осъществяване на епидемиологична оценка на здравето и рисковете и за модерно здравно възпитание. Промоцията на здравето се възприема от тях като неотменна част от ежедневната дейност и се осъществява с ентузиазъм и постоянство. Не такава е ситуацията с педагогическия състав, като повече от половинат учители не познават същността на промоцията на здравето в училище и не възприемат

нейното реализиране като свой ангажимент. Ценни са резултатите от проучването на мнението на учителите за условията на училищната среда като тяхна трудова среда с установените проблемни области и рискови фактори. Проучването на поведенческите фактори сред учащите потвърждава високата честота на тютюнопушене и анализира мотивите за нездравословно поведение на децата. Установена е тревожна тенденция на неудовлетвореност на подрастващите и оценка за неефективност на предлаганите форми на здравно възпитание в училище. Изучаването на мнението на родителите, директорите и експертите допълва картината на ограничено партньорство и сътрудничество между училището, родителите и общността.

4. Оценка на изводите и приносите:

Изводите на дисертационния труд са логично обобщение на проведените изследвания и отразяват най-важните резултати. Те представляват рационална основа за направените препоръки към компетентните органи и институции за предприемане на ефективни законодателни, организационни, образователни и други мерки за подобряване на процесите на промоция на здравето в училище.

Приемам приносите, определени от докторатката. Дисертационният труд се отличава с оригинална тематика и с комплексна методика на изследване. Негово безспорно достойнство са теоретичните анализи и обогатяването на науката с цялостно разбиране за възприемането и осъществяването на промоцията на здравето в българското училище. Практическите приноси на работата са свързани с възможностите за усъвършенстване на организационните аспекти на промоцията на здравето и със следипломното обучение на специалистите със здравно и педагогическо образование за реализиране на специфичните здравнопромотивни цели и задачи в училище.

5. Бележки и препоръки към дисертационния труд:

В дисертационният труд не се открояват съществени слабости. Дисертационният труд е оформен с прецизни графики и таблици. Бих отправила препоръка към д-р Георгиева за публикуване в чуждестранни научни списания на резултатите от това комплексно медикосоциално проучване.

6. Заключение:

Дисертационният труд на д-р Стела Людмила Георгиева е напълно завършено научно изследване с актуална тема, комплексна методология, значими изводи и практически препоръки за усъвършенстване на промоцията на здравето в българското

училище. Научната разработка има теоретични, методологични и практико-приложни приноси в областта на социалната медицина и общественото здравеопазване. Изпълнени са изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБългария и на Правилника за РАС на МУ-Плевен за придобиване на образователната и научна степен “доктор”. Давам положителна оценка и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията” на д-р Стела Георгиева.

Изготвил становището:

17.03.2014 г.

Проф. д-р Анжелика Велкова, д.м.н.